

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 13 października 2015 roku Sąd Rejonowy w Pabianicach w sprawie o sygn. akt I Ns 652/14 z wniosku C. Ł. z udziałem H. K. o stwierdzenie nabycia spadku oraz przedmiotu zapisu windykacyjnego:

- 1) stwierdził, że spadek po I. Ł., zmarłym w dniu 10 kwietnia 2014r. w P., ostatnio stale zamieszkałym w P., na podstawie testamentu sporządzonego w dniu 12 października 2012r. przed D. N. w P., Rep. A nr 7085/2012, nabyła H. K. córka I. i J.,
- 2) oddalił wniosek w pozostałej części,
- 3) stwierdził, że wnioskodawczyni i uczestniczka postępowania ponoszą koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wniosła uczestniczka zaskarżając je w całości. Rozstrzygnięciu Sądu Rejonowego skarżąca zarzuciła naruszenie:

I. przepisów prawa materialnego to jest art. 947 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na stwierdzeniu nabycia spadku jedynie na podstawie testamentu notarialnego w miejsce prawidłowego oparcia dziedziczenia na dwóch testamentach; w świetle prawidłowego ustalenia, że istniały dwa ważne testamenty, w tym późniejszy testament ustny częściowo odwołujący jego postanowienia;

II. naruszenie przepisów postępowania, to jest art. 325 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c., polegające na sprzeczności sentencji postanowienia z jego uzasadnieniem, z uwagi na okoliczność, iż jak wynika z treści uzasadnienia Sąd uznał za ważny testament ustny z dnia 08.04.2014 r. odwołujący zapis windykacyjny zawarty w testamencie z dnia 12.10.2012 r. zaś w sentencji postanowienia H. K. nabyła spadek na podstawie testamentu z dnia 12.10.2012 r. w miejsce prawidłowego nabycia na podstawie obu testamentów łącznie.

W konkluzji apelacji, skarżąca wniosła o zmianę postanowienia poprzez stwierdzenie, że spadek po I. Ł. zmarłym w dniu 10.04.2014 r. w P., ostatnio stale zamieszkałym w P., na podstawie testamentu ustnego sporządzonego w dniu 08.04.2014r., a otwartego i ogłoszonego przed Sądem Rejonowym w Pabianicach w dniu 24.09.2014r., oraz testamentu notarialnego z dnia 12.10.2012 r. nabyła H. K. córka I. i J. oraz zasądzenie od wnioskodawczyni na rzecz uczestniczki kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm prawem przepisanych za I i II instancję.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna i podlega oddaleniu.

Zaskarżone rozstrzygnięcie zostało wydane w wyniku prawidłowo ustalonego stanu faktycznego, które to ustalenia Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za własne, jak również w następstwie bezbłędnie zastosowanych przepisów prawa materialnego.

W niniejszej sprawie nie można również uznać, aby wystąpiła sprzeczność sentencji postanowienia z jego uzasadnieniem.

Wobec tego za całkowicie chybiony należy uznać zarzut naruszenia art. 325 k.p.c. w zw. z art. 328 k.p.c. Sentencja wydanego postanowienia zawiera wszystkie elementy o jakich mowa w art. 325 k.p.c.

Zdaniem Sądu Okręgowego Sąd I instancji szczegółowo wyjaśnił w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia motywy rozstrzygnięcia. Dodać zresztą trzeba, że o uchybieniu przepisowi art. 328 § 2 k.p.c. można mówić wtedy, gdy

uzasadnienie wyroku nie zawiera elementów konstrukcyjnych pozwalających na kontrolę orzeczenia, weryfikację stanowiska Sądu, zaś skarżący winien wykazać dla skuteczności stawianego w tym zakresie zarzutu, że nie ma z tej przyczyny możliwości jednoznacznej rekonstrukcji podstaw rozstrzygnięcia sprawy. Kwestionowanie zatem zaskarżonego rozstrzygnięcia przez przyzmat naruszenia art. 325 k.p.c. w zw. z 328 § 2 k.p.c. nie może odnieść zamierzonego skutku przez skarżącą.

Zarzut naruszenia art. 947 k.c. uznać również należy za bezzasadny.

Zauważyć należy, że w testamencie ustnym z dnia 8 kwietnia 2014 roku spadkodawca odwołał zapis windykacyjny uczyniony na rzecz C. Ł. w testamencie notarialnym z dnia 12 października 2012 roku. Jednocześnie treść testamentu ustnego została stwierdzona z poszanowaniem art. 952 § 2 k.c.

Wobec tego w postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku nie można było powołać, że H. K. nabyła spadek również na podstawie ważnego testamentu ustnego, bowiem na podstawie tego testamentu spadkobierczyni nie nabyła żadnych prawa do spadku. Jak mowa była wcześniej, skutkiem testamentu ustnego było odwołanie tylko zapisu windykacyjnego przeznaczonego dla C. Ł..

Podkreślenia wymaga również, iż w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku Sąd stwierdza kto i jakim udziale dziedziczy po osobie zmarłej, jak też stwierdza jakie przedmioty przypadły danej osobie na podstawie zapisu windykacyjnego. Ponadto do stwierdzenia nabycia przedmiotu zapisu windykacyjnego – zgodnie z art. 1029¹ k.c. – stosuje się odpowiednio przepisy tytułu VI księgi IV kodeksu cywilnego, co oznacza, że stwierdzenie nabycia przedmiotu zapisu windykacyjnego następuje w postępowaniach przed sądem lub notariuszem, według reguł przewidzianych w celu stwierdzenia nabycia spadku.

W sprawie o stwierdzenie nabycia spadku sąd powinien zatem z urzędu zbadać czy w testamencie sporządzonym w formie aktu notarialnego spadkodawca ustanowił zapis windykacyjny, a w wypadku pozytywnym wezwać zapisobierców niebędących uczestnikami do udziału w sprawie, ocenić skuteczność zapisu i w postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku orzec także o nabyciu przedmiotu zapisu windykacyjnego (art. 677 § 1 i 2 k.p.c.). Dopuszczalne jest też wydanie w tym przedmiocie postanowienia częściowego, jeżeli sprawa w zakresie stwierdzenia nabycia przedmiotu zapisu windykacyjnego dojrzała wcześniej do rozstrzygnięcia (art. 677 § 3 k.p.c.). Stwierdzenie nabycia przedmiotu zapisu windykacyjnego jest więc elementem postępowania o stwierdzenie nabycia spadku i – w zasadzie – nie może być dochodzone w osobnej sprawie, bez równoczesnego stwierdzenia nabycia spadku.

Odnośnie podniesionego zarzutu, że postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku nie może zawierać rozstrzygnięć o charakterze negatywnym (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 1969 r., III CZP 132/68, OSNCP 1969, nr 7-8, poz. 131) wskazać należy, że gdyby stosować tę praktykę również do negatywnego rozstrzygnięcia o nabyciu przedmiotu zapisu windykacyjnego, mogłyby powstać wątpliwości co do tego, czy sąd uznał ustanowiony zapis za nieskuteczny, czy nie podjął w tym zakresie żadnego rozstrzygnięcia. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 7 lutego 2014 roku, III CZP 132/68 uznał, że zachodzi zatem potrzeba zmiany praktyki orzeczniczej w odniesieniu do negatywnego rozstrzygnięcia o nabyciu przedmiotu zapisu windykacyjnego. Nie będzie wystarczające samo zamieszczenie w sentencji postanowienia spadkowego orzeczenia oddalającego wniosek zapisobiercy, gdyż rozstrzygnięcie w kwestii nabycia przedmiotu zapisu sąd powinien podjąć z urzędu. Z tej przyczyny, w dążeniu do wyeliminowania wszelkich wątpliwości, należałoby w każdej sprawie o stwierdzenie nabycia spadku, w której przedłożono testament notarialny, zamieszczać w sentencji postanowienia także negatywne orzeczenie dotyczące zapisu windykacyjnego, jeżeli – oczywiście – nie będzie podstaw do zamieszczenia orzeczenia pozytywnego.

Zatem nie ma racji skarżąca, że Sąd Rejonowy nieprawidłowo orzekł o oddaleniu wniosku o stwierdzenie nabycia zapisu windykacyjnego.

Uwzględniając, iż wszystkie z podniesionych zarzutów okazały się bezzasadne, apelacja podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.